

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli den 6 April 1872, kl. 7 e. m.

Första Kammarens Tillfälliga Utskotts N:o 1 Betänkande N:o 4, angående väckt fråga om skyldighet för innehafvare af sådan statens egendom å landet, för hvilken bevillning efter 2:dra artikeln ej erlägges, att utgifva fyllnadsbidrag till folkskolelärares aflöning i förhållande till egendomens taxeringsvärde.

Sedan Andra Kammaren den 28 sistlidne Februari, i enlighet med dess Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 6 (i samlingen N:o 12), bifallit Herr Ola Anderssons inom samma Kammare väckta motion N:o 13, hvaruti föreslagits,

»att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes, med afseende på stadgandet i 4 § 5 mom. af gällande stadga för folkundervisningen i riket, rörande grunden för utgörandet af der omförmälda fyllnadsbidrag till folkskolelärares aflöning, förordna, att innehafvare af sådan statens egendom å landet, för hvilken bevillning enligt 2:dra artikeln ej erlägges, sådant bidrag bör lemna i förhållande till det belopp, som, derest bevillning för samma egendom, enligt nämnda artikel, utgå skulle, på grund af taxeringsvärdet mot sådan bevillning svarar, och sålunda äfven att sådan innehafvare är från förutnämnda bidrag befriad för den bevillning, han för inkomst af arrendet erlägger»;

— så har Första Kammaren, efter erhållen del af ifrågavarande beslut, remitterat denna fråga till dess Tillfälliga Utskott N:o 1, som sålunda har att utlåtande deröfver afgifva.

Utaf den i Andra Kammarens Tillfälliga Utskott lemnade utredning af frågan framgår:

att samme motionär vid sistlidne lagtima riksdag väckt motion i samma syfte och Andra Kammarens dåvarande Tillfälliga Utskott föreslagit en underdånig anhållan,

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band, 4 Häft.

»det Kongl. Maj:t täcktes med afseende å stadgandet i Kongl. Folkskolestadgans § 4 mom. 5, sådant det lyder i Kongl. Kungörelsen den 29 September 1853, i nåder förordna, att sådana statens egendomar, som är befriade från erläggande af bevilling efter 2:dra artikeln, likväl skola vara skyldiga att bidraga till skollärares aflöning i likhet med annan fastighet»;

att detta Utlåtande, som i Andra Kammarén utan diskussion bifölls, delgafs Första Kammarén, hvars Tillfälliga Utskott efter remiss hemställde, att sådan förändring borde understödjas endast hvad dylik egendom å landet angår och i öfrigt på det sätt, »att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, om icke sådan ändring af 4 § 5 mom. i gällande stadga för folkundervisningen i riket, rörande grunden för utgörande af der omförmälda fyllnadsbidrag till folkskolelärares aflöning, må i behörig ordning meddelas, att för den statens egendom å landet, för hvilken bevilling enligt 2:dra artikeln i bevillningsstadgan ej erlägges, sådant bidrag bör lemnas i förhållande till det belopp, som, derest bevilling för samma egendom enligt nämnda artikel utgå skulle, på grund af taxeringsvärdet mot sådan bevilling svarar»;

men att denna Utskottets hemställan blef af Första Kammarén afslagen,

Orsaken till detta afslag synes hafva varit,

dels att i förslaget ej uttryckligen säges, att det ifrågasatta fyllnadsbidraget borde erläggas af innehafvaren af sådan statens egendom på landet, hvarom nu fråga är;

dels ock att bemälde innehafvare, om utlåtandet i öfrigt bifallits, förmenats äfven skola haft att erlägga sagda bidrag i förhållande till den bevilling, han för inkomst af arrende erlägger.

Då motionen i dess nuvarande skick fäster behörigt afseende vid dessa förhållanden, synes det visserligen, som borde ej något hinder förefinnas för biträdande af Andra Kammarens beslut: men hos Utskottet hafva dock åtskilliga betänkligheter deremot uppstått af följande orsaker, nemligen:

Ibland sådan statens egendom å landet, hvarför bevilling enligt 2:dra artikeln ej erlägges, förekomma dels sådana som t. ex. fästningar och lustlott med de till hörande parker, dels ock kronoparker, hvilka ej skäligen torde böra åläggas den ifrågavarande afgiftens afgörande.

Då man ansett innehafvaren af dylik jord såsom den, af hvilken ifrågavarande afgift skulle ovilkorligen erläggas, synes man hafva, med fästadt afseende egentligen på den af kronan utarrenderade jordbruksfastighet, önskat, att nämnda afgift skulle af arrendatorn erläggas, hvilken åsigt äfven har syntts Utskottet vara den riktiga; men vid omedelbar tillämpning häraf och derest nuvarande arrendator af dylik jord ej på grund af innehafvande arrendekontrakts lydelse kunde åläggas att utgöra ifrågavarande afgift, hvilken ej ingått bland kommunala skyldigheter vid kontraktets af-

slutande, synes dock egaren, eller staten, böra vidkännas densamma, intilldess nytt kontrakt upprättas, hvarigenom arrendator dertill förpligtas.

Slutligen läser med afseende derå, att ny afgifts stadgande här är i fråga, varsammare uttryck än dem Andra Kammaren begagnat, eller att Kongl. Maj:t derom täcktes förordna, böra nyttjas af Riksdagen, särdeles efter den beredning detta ärende, endast af Tillfälligt Utskott, erhållit.

På dessa skäl har Utskottet ansett sig böra hemställa, det Första Kammaren ville, för sin del, besluta:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, om icke en sådan ändring i 4 § 5 mom. i gällande stadga för folkundervisningen i riket, rörande grunden för utgörande af der omförmälde fyllnadsbidrag till folkskolelärares aflöning, må i behörig ordning meddelas, att för sådan *statens jordbruksfastighet å landet, som är utarrenderad*, och för hvilken bevillning enligt 2:dra artikeln i bevillningsstadgan ej erlägges, dylikt bidrag bör lemnas i förhållande till det belopp, som, derest bevillning för samma egen- dom enligt nämnda artikel utgå skulle, på grund af taxeringsvärdet mot sådan bevillning svarar; och att i sådant fall arrendatorn af dylik jord måtte blifva befriad från det bidrag till samma ändamål, som han hittills erlagt i förhållande till den honom påförda bevillning för inkomst af arrendet.

Stockholm den 6 April 1872.

På Utskottets vägnar:

N. S. v. Koch.
